JAVA-BODE.

NIEUWS,- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858 **ZATURDAG 2 JANUARIJ.** **N°. 1.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . . . *f* 12,50.
» » » » » *Java* . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . . » 17,50.
» » » » » *Nederland* . . . . . » 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is **50** cent voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling **25** » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

BERIGT.

Met vertrouwen aanvaarden Redactie en Uitgevers, bij den aanvang van den zevenden jaargang van den *Java-Bode* hunne taak; met vertrouwen zeggen zij, omdat het publiek ten allen tijde getoond heeft, dit Blad genegen te zijn en deszelfs pogingen op prijs te stellen

De redactie is dan ook van hare zijde voornemens, dat vertrouwen te regtvaardigen, door alle haar mogelijke verbeteringen in het Blad aan te brengen. Hieronder rekent zij hoofdzakelijk het geven, bij de aankomst der Landmail, van een algemeen staatkundig overzigt, volgens de laatste berigten in de Europesche bladen voorkomende en nu en dan de opname van zoogenaamde leidings-artikelen over vraagpunten van den dag, die hier te lande als elders te huis behooren, en tot de inzending waarvan zij een iegelijk beleefd uitnoodigt, mits dezelve blijven buiten het bereik der thans alhier van kracht zijnde strafbepalingen op de drukwerken. Daar zij bij ondervinding weet, dat menigeen in deze gewesten gaarne daartoe zal medewerken, doch men over het algemeen huiverig is, in het openbaar als schrijver op te treden, zoo zal zij volgaarne de ongeteekende stukken, in voldoening aan de drukpersvet, met namen onderschrijven.

Maar bovenal zal het steeds haar streven zijn (en zij vermeent, met het oog op den politieken en maatschappelijken toestand dezer gewesten, dat zulks voor alles het hoofddoel van een Indisch blad moet blijven) om, met den meest mogelijken spoed en zoo uitvoerig doenlijk, alle nieuwstijdingen en handelsberigten, zoo van elders als van dezen archipel, mede te deelen. Om daaraan naar vereischten te voldoen, heeft zij zich verzekerd van de beste bronnen en vleit zij zich, dat eene ijverige correspondentie, zoo van *Java* als de *Buitenbezittingen*, haar steeds zal ter zijde staan. Elk berigt zal haar immer welkom zijn, terwijl zij zich alleen voorbehoudt, zoo noodig, dusdanige wijzigingen aan den vorm te geven, als met eene goede redactie en de verantwoordelijkheid, die op haar rust, in overeenstemming is.

De belangrijkheid van een Nieuwsblad wordt niet weinig verhoogd door de advertentiën en het valt niet te ontkennen, dat deze magtige hefboom van den handel in de laatste jaren, door het ontstaan van meerdere Nieuwsbladen in deze gewesten, krachtig is in beweging gebragt en de *Java-Bode* daarin ruimschoots zijn aandeel gehad heeft.

Het belang der berigtgevers brengt natuurlijk mede, dat hunne advertentiën de meeste openbaarheid erlangen, met andere woorden onder de oogen komen van het grootst mogelijk getal lezers Als zoodanig is het den ondergeteekenden aangenaam te kunnen mededeelen, dat, in weerwil van de sedert ontstane concurrentie, het getal hunner abonné's onveranderd is gebleven op een getal van p. m. *twaalf honderd*, verspreid over den geheelen archipel als ook in *Europa*. De uitgevers vleijen zich dus, dat, gelijk doorgaans de Inteekenaren en de advertentien van een Nieuwsblad met elkander in dezelfde verhouding af- en toenemen, deze laatsten ook onveranderd den *Java-Bode* mogen bijblijven.

Zal ook de ontijdige opzegging van den vroegeren drukker oorzaak zijn, dat welligt, gedurende eenige weken, de uitgevers genoodzaakt zullen wezen, minder omvang en uiterlijk aan het Blad te geven dan hun wenschelijk is, zij vertrouwen, dat eene spoedige aankomst van personeel en materieel hun in staat zal stellen, dat mindere weldra door meerder ruimschoots te vergoeden.

En hiermede zij dit Blad op nieuw in de voortdurende belangstelling en welwillendheid van de Inteekenaren aanbevolen.

Redactie en Uitgevers.

Men wordt verzocht alle stukken voor den *Java-Bode* bestemd te willen doen toekomen aan den

Uitgever en Administrateur,
H. M. VAN DORP.

Godsdiensten en Zendelingsarbeid in Engelsch-Indië.

De bevolking van Indië bestaat hoofdzakelijk uit Hindo's en Mohammedanen; van deze maken de eerstgenoemden bijna in alle deelen van het gebied de groote massa der bewoners uit. De verhouding tusschen het aantal der eerste en laatste is echter slechts zeer algemeen en bij raming bekend; alleen in de noordwestelijke provinciën heeft men ze naauwkeuriger zoeken te bepalen. Daar leven, volgens Thornton, onder 25,72?,111 Hindo's, 4,547,771 Mohammedanen, zoodat deze er nagenoeg een zesde der bevolking uitmaken. Hoe verder men van hier naar het westen gaat, des te meer Mohammedanen zal men vinden; naar het oosten en zuiden integendeel neemt hun getal spoedig af Zoo maken zij in den Punjab twee derde, in Bhawlpore evenzeer de groote meerderheid, in Sinde ongeveer de helft der bevolking uit; in Bengalen integendeel komen onder de leerlingen der openbare scholen op 4156 Hindo's, 796 Mohammedanen en 290 kinderen van andere geloofsbelijdenissen; in Assam maken zij $^1/_6$ der bevolking, in Saugor en Nerbudda $^1/_{20}$ tot $^1/_{30}$ uit, in Gwalior insgelijks $^1/_{20}$, en in de meeste zuidelijker staten en provinciën is hun getal zoo klein, dat het verdwijnt tegenover de overige bevolking, zoo als in Nagpoor, Hyderabad, Mysore, Cochin enz. In de meeste gebergte-streken en in uitgetrekte districten van Midden-en Zuid Indië treft men buitendien eene menigte verschillende stammen aan, welke op eenen veel lageren trap van beschaving staan, ten deele geheel als wilden moeten beschouwd worden en meerendeels godsdienstige gebruiken hebben, welke van die der Hindo's wezenlijk afwijken of geheel onderscheiden zijn. Zoo zijn de Beels in Guzerat en Candeish, die in veel districten de hoofdmassa en in Candeisch ¼ der bevolking uitmaken; de Ghonds van welke in Nagpore ongeveer 21 op 143 Hindo's, komen; de Coles, Khonds en Saurias in Orissa, de Coolies in het Presidentschap Bombay, de Koonbies, Dunjas, Katties, Bhats, Charuns in Guzerat, de Ramooses, Birdars in Poonah, Hyderabad en de aangrenzende districten, de Pulindas, Vararas, Mlekkhas, Sours, Binderwars in Gondwana, de Paharias in Bengalen, de Todas en andere stammen op de Nilgherries en vele anderen. Het aanzienlijkst is hun betrekkelijk aantal in de oostelijke provinciën, waar b. v. de Mughs in Aracan de helft der bevolking uitmaken, en in Tenasserim, waar de Karenen en Talians evenzeer een niet onaanzienlijk deel der inwoners zijn. In het geheel schat men het getal van de Indiers, die tot deze verschillende stammen behooren, zonder hen mede te rekenen, die tot de leer der Hindo's of tot den Islam overgegaan zijn, op 16 millioen, waartegen het getal der Hindo's ongeveer 144 millioen en der Mohammedanen 10 millioen bedraagt Bovendien bevinden zich in de westelijke kustlanden, vooral in de steden, nog enkele Parsen of Gebers, die aan de leer van Zoroaster getrouw zijn gebleven, en hier en daar Joden, bijzonder in de zuidwestelijke oeverdistricten. Zij vormen te zamen met de Europesche en inlandsche Christenen eene bevolking van nog niet één millioen zielen.

Wat de Christelijke godsdienst betreft, wij behooren hier vooral van hare verspreiding onder de inboorlingen van Indië te spreken, maar moeten dit onderwerp daarom iets uitvoeriger behandelen, wijl het zendingswerk van den grootsten invloed op den toestand der Europesche bevolking tegenover de inlandsche is en waarschijnlijk tot het uitbarsten van de jongste onlusten ook bijgedragen heeft.

De eerste Christelijke kerk, die in Indië gevestigd werd, was die der Syrische Christenen, welke den Patriarch van Antiochië als hun geestelijk opperhoofd erkennen. Eene reeks van jaren schijnen deze eenen aanzienlijken aanhang onder de Brahminen en de hoogere kasten der Hindo's in Travancore te hebben gehad; maar tegen het midden der zestiende eeuw verschenen daar de Roomsch-Katholijken, vervolgden en onderdrukten hen op allerlei wijzen en dwongen nagenoeg de helft, tot de Roomsche kerk over te gaan Thans zullen er nog ongeveer 70000 dezer Syrische Christenen in Travancore leven; zij hebben een collegie in Verapoly en staan onder eenen Bisschop

De Katholijken waren vroeger talrijk in Indië, maar, volgens bekentenis hunner eigene zendelingen, is hun getal in de laatste eeuw aanmerkelijk afgenomen Welk een gering gevolg hunne pogingen tot bekeering de Hindo's hadden, blijkt het duidelijkst uit eene verklaring van den Abt Dubois, die 32 jaren lang als zendeling in Mysore leefde. „Met behulp van eenen inlandschen zendeling", zegt hij, „heb ik in het geheel twee of drie honderd menschen tot het Christendom bekeerd: daarvan waren twee derde Pariah's of bedelaars en d;

MOEDERLIEFDE.

I. De huiskamer der familie van Ingen.

Het is een ruim en vrolijk vertrek, uitziende op een kleinen tuin, eenvoudig maar smaakvol gemeubeld. Een lief genrestukje en een bevallig landschap, waardoor het oog bij het openen der deur geboeid wordt, getuigen van kunstgevoel, terwijl het vrouwenportret, tegenover den schoorsteen, u vriendelijk tegenlacht als wilde 't u zeggen: zij houden Oma in eere. Van het smalle vak tusschen de ramen, blinken ons, te midden van enkele deftige folianten, de sierlijk vergulde prachtbandjes van het boekenrekje tegen, waaronder wij mevrouws werktafel met het sleutelmandje, als symbolen van werkzaamheid en orde, ontwaren. Overigens zoeken wij hier te vergeefs naar voorwerpen van weelde, tenzij ge de bronzen pendule en andere ornamenten op den schoorsteenmantel daaronder wilt rangschikken. Orde en netheid heerschen in 't vertrek, hoewel wij er op 't oogenblik, dat wij er binnen treden een viertal kinderen met poppen, prenten boeken en verder speelgoed aantreffen, en er dus geene levendige drukte ontbreekt.

Aan de tafel, waarop het theeblad reeds gereed staat, en de lamp een zacht licht door de kamer verspreidt, zit mevrouw van Ingen, eene vrouw van acht-en-twintig jaar, geestig van gelaat, helder van oog en levendig van manieren. Met rappe hand beweegt zij de naald, en het naaiwerk vordert snel, al is zij ook geheel oor en oog voor de kleinen, die zij liefst zooveel mogelijk onder eigen opzigt houdt. Bij wijlen laat zij echter haar werk rusten, om Louise in 't kleeden der pop te helpen, of Eduards legkaart te bewonderen, of als zij door Henri geplaagd wordt om winkeltje te spelen; of wel zoo als nu het vleijend schateren der kleine Nancy niet kan weerstaan, waar zij op den arm van het dienstmeisje handjes en voetjes in beweging brengt, om op mama's schoot zich in de bloemen op de lamp, een blinkend lepeltje of dergelijke, het kinderoog boeijende, voorwerpen, te verlustigen.

De deur wordt geopend, en een deftig heer van omstreeks vijftig jaar, op wiens gelaat wij vastberadenheid en goedhartigheid lezen, treedt het vertrek binnen Met blijkbaar welgevallen staart hij even het lief tafereeltje van de bevallige moeder, door de dartele kinderen omgeven, aan: doch niet zoodra hebben de kinderen hem in 't oog, of zij snellen hem te gemoet en voeren hem naar mama, die hem met een gul: goeden avond, oom! de hand toereikt, terwijl zij Louise aanmaant, om oom een stoel te geven; maar oom streelt en liefkoost het engelenkopje en houdt mama's hand in de zijne, terwijl hij haar vriendelijk in de oogen ziende, meer in zich zelfs dan tot haar fluistert:

» Toen de moeder trad ten toon, toen eerst was de schepping schoon!"

» Wel oom! zoo galant," viel mevrouw van Ingen lagchend in, » dat ben ik van u niet gewoon.

« En," hernam de heer van Ingen, » ge vindt dat een vijftiger de galanterie wel achterwege mag laten; maar kindlief! je zult vader Tollens toch niet van vleijerij beschuldigen, en waar uw beeld mij zijne woorden (die ik, als ge weet, trouw in 't hart draag), op de lippen bragt, daar weerhoud ik ze niet, wetende dat ze in uw hart door het dankbaar amen bevestigd worden. Immers, hoe hooger de mensch wordt geschat, des te zwaarder

overigen vagebonden en het uitschot van verschillende stammen, die, zonder middelen van bestaan, alleen Christenen werden, om nieuwe verbindtenissen aan te knoopen, een huwelijk te sluiten of andere zelfzuchtige redenen. Onder hen waren ook eenigen, die waanden door den duivel bezeten te zijn en tot het Christendom overgingen, nadat men hun verzekerd had, dat de kwade geesten hen bij den doop voor altijd zouden verlaten. Met schaamte moet ik verklaren, dat ik mij geen geval herinner, waarbij een inboorling uit overtuiging of uit geheel onbaatzuchtige redenen het Christendom heeft aangenomen. Vele der bekeerden herriepen hunne belijdenis en traden tot het Heidendom terug, nadat zij ingezien hadden, dat de Christelijke godsdienst hun niet de wereldlijke voordeelen verschafte, die zij daarvan verwacht hadden, en zij, die Christenen bleven, zijn de ellendigsten van mijne kudde.

Wordt vervolgd.

Advertentiën.

Bevallen van een ZOON, de geliefde echtgenoote van J. W. C. KERN.
Kapt. der Infanterie
BATAVIA, 28 *December* 1837. (15)

Bevallen van een ZOON *H. Kornelissen, Bruit*
DJOCJOCARTA, den 16 December 1837. (4006)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *Marie Kinder, Visscher van Gaasbeek.*
21 DECEMBER 1837. (4011)

Op den 20sten dezer overleed alhier na een langdurig en smartelijk lijden, de WelEdelgestrenge Heer *G. J. P. Carlier,* in leven adsistent-Resident van Patjitan.
Namens de Weduwe en verdere betrekkingen,
(4000) Mr. F. F. L. U. LAST.
BATAVIA, *den* 26 *December* 1837.

Op den 25sten December jl. overleed tot onze diepe droefheid, in het Groot Militair Hospitaal te Weltevreden, onze zeer geliefde broeder *Johannes, Gerhardus, Hermanus van Lith,* in leven Sergeant der Infanterie, in den ouderdom van 19 jaren.
(3999) H. J. VAN LITH, 1ste *Luitenant.*
A. J. M. VAN LITH. *Sergeant.*

Heden overleed de Heer *J. F. Davidson* in den ouderdom van 28 jaren.
BATAVIA, 27 *December* 1837. (4025)

Op den 1sten Julij 1837, aan boord van het schip *Nijverheid,* op ongeveer 20° N. Breedte, werd mij mijne innig geliefde echtgenoot *F van der Helm,* ten gevolge eener hevige zenuwzinking koorts, door den dood ontrukt, na eene te vroegtijdige verlossing van eene doode dochter op den 19den Junij te voren.
De vijf nagelatene kinderen, voor welke zij eventeer eene teedere moeder was als voor mij eene trouwe liefdevolle levensgezellin, zijn meerendeels nog te jong, om met mij, ons onherstelbaar verlies te beseffen
A. C. VAN MAARSEVEEN.
GRONINGEN, 31 *October* 1837.
Eenige kennisgeving. (18)

Op een nader te bepalen dag

zullen de heeren **P. Kervel en co.** te Soerabaija voor rekening van belanghebbenden op publieke veiling doen verkoopen:

99 STUKS RIGAMASTEN,

in verschillende dimensien, aangebragt met het Nederl. schip **CHRISTINA HELENA**, Kapt **C. Tjebbes,** zijnde inmiddels uit de hand te koop.
Te bevragen bij
E. MOORMANN & Co., *Batavia,*
(4013) of P. KERVEL & Co, *Soerabaya.*

Per HARRIETTE Ontvangen:

Zuivere Klapper-Olie van de Kokos-Eilanden.

(4015) ABEELEN, DENNISON & Co.

De Heer **S. J. van der Meulen** heeft onze generale procuratie.
HAAGER & SCHUURMAN.
BATAVIA, 1 *Januarij* 1838. (8)

Ten gevolge van het overlijden van den heer *D van der Burg Jr*, wordt onze firma ontbonden; zijnde de Heer *C. Vriesendorp* belast met de likwidatie der nog uitstaande zaken.
VAN DER BURG, VRIESENDORP & Co.
BATAVIA, 31 *December* 1837. (23)

De ondergeteekenden hebben de eer bekend te maken dat zij op heden alhier hebben opgerigt een huis van handel en commissie zaken, onder de firma *Schimmelpenninck en Co.,* zijnde de Heer *C Vriesendorp* mede als deelgenoot in die firma te Soerabaja geïnteresseerd.
De Heer *J. van der Burg* thans in Europa, treedt op als commanditair deelgenoot in beide firma's.
De Heeren *G. E. Broekhuis* en *J. W. Doijer* thans belast met de generale procuratie der Soerabaijasche firma hebben die ook te dezer.
G. SCHIMMELPENNICK Jr.
W. J. VAN DEN BROEK.
(24) C. VRIESENDORP.
BATAVIA 1 *Januarij* 1838.

TE KOOP

Een **Mélophone** (fabrikant ROJAEQUET te *Parys*) nieuw fraai Muzijk Instrument met daarbij behoorende Méthode en Muzijk
Te bevragen en te bezigtigen bij
(13) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

W. J. OLLAND.

Horologie- en Instrumentmaker op Noordwijk tegen over het Java-Hotel
ontvangen: fraaije **Microscopen en Tooneelkijkers** van de beroemdste fabrikanten;
Rotatie of Inductie toestellen, Koopmansschalen en klossen Nederlandsch gewigt.
Medicinaal gewigt van 1 Medicinaal Pond tot ½ grein. (16)
Sacetrometers Vocht- en Thermometers.

TE KOOP

op *Kramat.* een aangenaam gelegen HUIS, met ruim ERF, adres
(14) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

TE KOOP

bij den Ondergeteekende. **Mooije Fransche Orgels,** ieder spelende 20 aria's, waaronder, Polka's Walsen enz. en eene opera.
(4024) J. BROWN.

Er wordt gevraagd eene **Europesche Bonne of Kindermeid** ter oppassing van vij kinderen, gedurende de overlandreis naar Nederland; om met de laatste mail van Februarij a. s. van Batavia te vertrekken.
Adres
(3990) LANGE en Co.

Eene Juvrouw, in staat onderwijs te geven in de Hollandsche, Fransche en Engelsche talen, alsmede in de muzijk, wenschte zich geplaatst te zien als **Gouvernante.**
Adres onder letter Z. aan den Boekhandelaar
(4010) VAN DORP, te Batavia.

Gevraagd.

Eene vrouw van middelbaren leeftijd, om behulpzaam in een druk huishouden te zijn.
Adres La. D.
(4008) H. M. VAN DORP.

62 Oxhoofden Baour Wijn,

pr *Zéphir,* op nieuw ontvangen door
(4016) VAN RET & TER GOUW.

Tot sluiting van rekening:

Drie **Ameublementen** een paar **zeer groote Spiegels,** tegen billijke prijzen, verkrijgbaar bij
(4014) ABEELEN DENNISON & Co.

TE KOOP

Het HUIS thans bewoond door den Heer *Simons* in de Gang *Petjenongan.* prijs *f* 10,000; informatie bij den
(17) *Uitgever van dit Blad.*

Heeren houders van Cognossementen over:
J. J. Weijen 12 vrakleggers,
Rotterdam.
aangebragt per Ned. schip *Zéphir,* kapt. *N. J de Vries.* gelieven hunne namen bekend te stellen bij
de Agenten,
(4017) RYNST & VINJU.

Al degenen die iets te vorderen mogten hebben van of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen *G. J. P. Carlier,* in leven adsistent-resident van Patjitan, worden verzocht daarvan binnen den tijd van drie maanden aangifte of betaling te doen aan den ondergeteekende.
Namens de Weduwe, Executrice testamentair,
(4001) MR. F. F. L. U. LAST.
BATAVIA, 28 December 1837.

Inrigting voor Lager en Middelb. Onderwijs van I. J. J. Snellebrand.

te Batavia, op het Koningsplein.
in het huis, vroeger bewoond door den HoogEd. Gestr. Heer Resident *van* Batavia.

De ondergeteekende berigt dat hij zijne Inrigting voor Onderwijs en Opvoeding van jonge heeren naar bovengemeld. Lokaal heeft overgebragt; en tevens dat hij de noodige maatregelen genomen heeft **binnen den kortst mogelijken tijd** een genoegzaam aantal **Hulponderwijzers** uit Europa te doen uitkomen. Hij hoopt, door het een en ander zijne Inrigting zoodanig te doen worden, dat zij meer en meer het vertrouwen van ouders en voogden moge waardig bevonden worden. Dagelijks is hij bereid de gevraagde inlichtingen te geven, liefst vóór acht uren des morgens.
(3997) I. J. J. SNELLEBRAND.
Instituteur.
BATAVIA, 30 *December* 1837.

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

OPGERIGT IN 1836
VOOR BRAND- EN LEVENSVERZEKERINGEN,
Kapitaal 1.295.760. Pd. St.

De ondergeteekenden, agenten van voornoemde maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, zijn thans bereid om aanvragen ter verzekering gevolg te geven.
(3850) MORGAN, MELBOURN & Co. Batavia.
MAJOR MATZEN & Co Soerabaija
W. MAJOR & Co Passarouang.

TE KOOP OF TE HUUR

Het aangenaam gelegen HUIS, gelegen op Parapattan, thans bewoond door den Heer *F. B. Hoffland,* om 1e Maart 1838 te aanvaarden. Te bevragen bij
(22) S. J. VAN DER MEULEN.

zijn de verpligtingen die op hem rusten."

„Dat is weer een eigenaardig zetje van oom, die nicht *ad notam* nemen kan," dacht Henriëtte, terwijl een hoogere blos de prikkelbaarheid van haar temperament verried.

Intusschen had oom zich naar het flikkerend vuurtje gewend, en begon de kleine Nancy met het ongeduld eener coquette, die voelt veronachtzaamd te worden, zich op min harmonische wijze te doen hooren, waardoor zij weldra de aandacht der moeder won. Louise was bij 't binnentreden van oom dadelijk haar pop gaan uitkleeden, en toen zij deze in 't wiegje gelegd had, begaf zij zich zachtkens aan zijne zijde, in de zoete hoop op de eene of andere verrassing.

Terwijl Eduard, met zijne heldere bruine kijkers, oom en mama beurtelings aanstaarde, was Henri maar weer stilletjes aan zijn spel gegaan, als of er niemand buiten hem in de kamer was, toen op eens een welgevulde zak van oom ook zijn phlegma verstoorde, en de uitgestrooide horen van lekkernijen handen en voeten van het jonge volkje in beweging bragt, waarbij ook Nancy op den grond tusschen de kleinen plaats nam, en

mama gelegenheid kreeg, om de zorg voor het theeblad op zich te nemen, door de herinnering dat van Ingen, vóór hij naar de vergadering ging, graag een kopje thee op zijn gemak dronk, tot meerderen spoed genoopt.

Naauwelijks was Henriëtte klaar of papa trad met de witte das en den zwarten rok, als symbolen der kerkvergadering, binnen, het gelach en gejoel der kleinen met een: „zacht, zacht, wat," bedwingende, terwijl hij oom zijn spijt betuigde, hem weldra te moeten verlaten

Wij nemen dat oogenblik waar, om de gelijkenis in het gelaat der beide heeren op te merken Ook bij de jongere is goedhartigheid de hoofdtrek, vriendelijke welwillendheid straalt uit zijne zacht blaauwe oogen, maar minder vastheid zetelt om den welgevormden mond, terwijl geheel zijn wezen ietwat minder veerkracht uitdrukt. Bij zijn binnentreden zien wij het gelaat zijner gade door een hooger rood vlugtig overtogen, en een ligte trek van misnoegen om hare lippen spelen, die echter spoedig door de bedrijvigheid van het theeschenken en het gejubel der kleinen, een uurtje langer opgebleven, verdween, en geheel optrok, toen van Ingen bij

het *adieu* haar influisterde: Ik zal er met van der Slind nog eens over spreken. Henriëtte glimlachte zegevierend en oogde hem met blijkbaar welgevallen na, terwijl oom aanmerkte: een gelukkig humeur, altijd even te vreden!"

„Ja," zei Henriëtte" regt boos heb ik hem nog nooit gezien; hij heeft eene onverstoorbare bedaardheid; soms zou ik wel wat meer drift en vuur in hem wenschen, vooral in de zaken. Verbeeld u, oom! onlangs deed mijnheer van der Slind, u weet wel, van de Heerengracht, de rijke, (oom knikte toestemmend,) hem een voorstel van associatie, naar mijn inzien, zoo voordeelig als 't ervol; de van der Slinds zijn zeer gezien in onze eerste kringen, zoodat ik er geheel van was opgetogen, en er niet van slapen kon; maar van Ingen! och, heer! hij bleef koel en kalm als altijd; hij zag er zoo veel heil niet in, en maakte allerlei kinderachtige bezwaren; of ik hem al wees op de vermeerdering onzer behoeften, op de relatiën die zulk eene verbindtenis voor de jongens kon opleveren, 't baatte niet, ja zelfs ging hij zoo ver, om juist in dien hoogen stand een bezwaar te zien. Toen werd ik toch boos en herinnerde hem, dat

Cirque Européën.

Direction de MM. Berne et Schmidt.

Avec permission de M. le Résident de Batavia.

Mardi 5 Janvier 1858.

Grande Représentation équestre

NOUVEAUX EXERCICES

Les Programmes donneront le détail des Exercices.

Prix des Places:

Un Cavalier ou Dame . . . . ƒ 3,—.
» Officier jusqu'au grade de Capitaine . . - 2,—.
» Enfant . . . . - 1,50.
» Malais . . . . - 0,50.

On pourra s'en procurer Lundi à l'Hotel et Mardi au bureau de location.

12 Billets pour un Cavalier ou Dame . . . . . ƒ 24,—
» » » Officier jusqu'au grade de capitaine . . . . . - 18.—
» » » enfant . . . . - 12,—

Pour toutes places retenues ƒ 0,50.

On commencera à 8 heures precises (27

NB. Les Représentations sont fixés le Mardi et Vendredi de chaque semaine.

Met toestemming van den Heer Resident van Batavia

FUNAMBULO

van den heer **LUIS FERONI.**

In de Stad, tegenover het **IJshuis.**

op Woensdag den 6 Januarij

Nieuwe Voorstellingen op de koord met en zonder balanceerstok en **kluchtige Pantomime.**

Prijzen der plaatsen:

Eerste rang . . . . ƒ 2,—.
Tweede » of staan-plaats . . » 1,—.
Kinderen beneden de 12 jaar de helft.

Aanvang des avonds om 8 ure precies. (7

On demande une personne ayant déja servi dans un *Hôtel*, capable de diriger les domestiques et de tenir un compte correct des entrés et sortis, sachant parler le français et l'anglais et d'une bonne tenue.

Les appointements ne seraient pas d'abord considérables, mais au bout d'une année on donnerait un intérêt qui serait augmenté par la suite.

S'adresser pour plus amples informations à Mr. Hall chez Mess. *Andersen Tolson en Co.*

(6)

LETTERZETTERS

Hoog loon en **Vast werk** begeerende, vervoegen zich te Batavia ter **Handelsdrukkerij** van

(9) H. M VAN DORP.

***Boekhandel* Lange & Co.**

Zak-almanak	**ƒ 2,—**
Kantoor-almanak	**0,60**
Idem opgeplakt	**1,60**
beiden franco per post.	**ƒ 3,—**

(4003)

Au Koningsplein en face le Gang Pool.

Avec l'autorisation de M. le Resident de Batavia.

COSMORAMA,

dirigé par Monsieur **POTIER.**

Ouvert tous les jours, même le Dimanche, depuis 7 heures du soir jusqu'à 11 heures.

Dix sept Points de Vues ou Tableaux.

Prix D'ENTRÉE,

5 florins par Personne.

1 florin pour les Enfants jusqu'à l'age de 7 ans.

Au dessus de cet age, entrée entière.

AVIS. Une fois sorti du salon du Cosmorama, on ne pourra y rentrer dans la même soirée, qu'en reprenant un nouveau Billet d'entrée.

On est prié de ne pas fumer dans le salon du Cosmorama. (4002)

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te Londen sedert 1782.

Ongelimiteerd Kapitaal.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz., zoo mede op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in Steden, zoomede op Goederen in dezelve. . . . . 1 %'s jaars.

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig. . ¼ % »

Op Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ¾ % »

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen met Pannen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig. . . 1 % »

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig. . . . . 1½ % »

Op Schepen, liggende op Reeden. . . 1 % »

E. MOORMANN & Co, te Batavia.
(5849) C. DAMNITZ & Co, te Samarang.
P. KERVEL & Co., te Soerabaija.

JAVA-BODE.

HH. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het *eerste* halfjaar 1858 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den *ondergeteekende* kennis te geven, en hem de gelden daarvoor **Franco** toe te zenden, opdat hij in staat gesteld moge worden de opla ge bij tijds te regelen.

Prijs voor het eerste halfjaar:

voor Batavia . . . . ƒ 12.50.
» Java . . . . » 15.—.
» de Buitenbezittingen . . . . » 17.50.
» Nederland . . . . » 22.50.

Brieven *franco* aan

den Administrateur,
H. M. VAN DORP.

De Inteekening en Storting voor dit Blad kan ook geschieden bij *van Haren Noman, Kolff & Co.* en *G. C. T. van Dorp* te Samarang en *E. Fuhri & Co.* te Soerabaija.

BATAVIA, 2 *Januarij* 1858. (1)

De Slagterij van den Ondergeteekende zal met primo Januarij 1858 twee malen 's weeks, zijnde op Donderdag en Zondag, geopend zijn; hij beveelt zich in de gunst van het geëerd publiek.

(4022) F. T. HAMELBERG.

BUITENZORG, 29 December 1857.

W. J. EEIJDS,

Onderwijzer te Magelang,

Residentie Kadoe,

zoude gaarne een of meer Kinderen bij zich geplaatst zien. Men kan verzekerd zijn, dat zij eene zorgvuldige opvoeding genieten zullen. (4007)

Spaarbank.

Zitdagen 4 en 18 Januarij 1858.

(4010)

GEZONDHEIDS ETABL. GADOK.

De renten over 1855 en 1856 liggen in de Stads-Apotheek ter beschikking der Actiehouders. (4018)

H. M. VAN DORP, te Batavia.

Op nieuw ontvangen:

Eene sortering der nieuwste modellen van

Gouden- en Palissanderhouten Lijsten,

de laatste uitgesneden, met en zonder gouden banden, per voet van ƒ—.50 à ƒ 1,50.

Gemaakte Vergulde Lijsten met Glas.

(3)

Kantoor Boekhandel van H. M. VAN DORP te Batavia.

KANTOOR-ALMANAK 1858,

opgeplakt ƒ 1,—, los ƒ —,50.

KANTOOR-AGENDA 1858,

zeer geschikt voor dagboek ten dienste van Landheeren, Kooplieden, enz., à ƒ 5 franco per post ƒ 6.

Mede te bekomen bij de Heeren

(4) G. C. T. VAN DORP te *Samarang,* en MARTENS & Co. te *Soerabaija.*

Kantoor- en Papierhandel van H. M. VAN DORP, te Batavia.

Groote en Kleine Kantoorboeken

met en **zonder koper,** in verschillende formaten en tegen billijke prijzen.

Mede verkrijgbaar te

Samarang bij G. C. T. VAN DORP.
(5) Soerabaija bij MARTENS & Co.

Vergulde en Palissanderhouten Schilderij Lijsten

worden op verlangde afmetingen vervaardigd en van glas en toebehooren voorzien.

Schilderij Glazen van de grootste dimensie, bij

(9) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Fac-similés der Handteekeningen

benevens de Wapens van de

Gouverneurs en Commissarissen Generaal van N. I.

in groot Plano à ƒ 10,—.

Deze fraaije plaat is vermeerderd met de handteekeningen en wapens der beide laatste *Gouverneurs-Generaal* HH. EE.

DUYMAER van TWIST en PAHUD.

Mede op linnen met rollen te bekomen te *Batavia* en *Samarang,* bij

(11) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Te *Soerabaya,* bij **E. FUHRI & Co.**

onze familie zich best met de van der Slinds meten kan, en bovendien, hij is toch ook maar koopman, al is zijn huis nu wat gerenommeerder. Ging 't nog zoo als voorheen, ik zou hem niet aanzetten," vervolgde Henriëtte, toen oom zwijgen bleef, "maar tegenwoordig mag men wel alle zeilen bijspannen om vooruit te komen, want stilstaan is hier werkelijk achteruit gaan, en van Ingen heeft wel heel goed zijn verstand; maar ik geloof niet dat hij slim genoeg is, en ze zijn er tegenwoordig zoo op uit om iemand beentje te ligten."

Oom glimlachte om haar ijver, ter verhooging hunner maatschappelijke positie; niet gewoon spoedig zijn oordeel uit te spreken, bleef hij aandachtig luisteren naar de schoongekleurde schilderij, die het levendige vrouwtje hem met glinsterende oogen maakte en die voltooid werd, door het verzoek, om van Ingen al die voordeelen ook eens onder 't oog te brengen, wanneer hij er hem over raadplegen zou.

«Uw raad zou hij blindelings opvolgen," zei ze, ten aandrang van haar verzoek.

«Waarlijk, Henriëtte!" antwoordde oom «'t is jammer dat je niet in Eduards plaats bent, je zoudt het ver brengen met de leuze: «voorwaarts, voorwaarts," ik maak je mijn compliment over je goed inzigt, maar toch wil ik nog wel wat nader ingelicht wezen, voor ik je bondgenoot word."

«Natuurlijk oom! u zult ons zeer verpligten met er u ook eens op te informeren, daartoe sprak ik er u over; alles heeft zijne schaduwzijde, en ik erken dat het belang der zaak geene vooringenomenheid mag toelaten! maar Eduards bezwaren vond ik zoo nietig, dat ik vrees dat hij zich laat beheerschen door zijne gehechtheid aan den ouden sleur; u weet, hij is tegen verandering in 't algemeen. En zoo als ik zeide, men moet tegenwoordig alles aanpakken om vooruit te komen, want bij de vermeerdering onzer behoeften, dient men wel op vermeerdering van inkomsten bedacht te zijn."

«Daar is wel wat van aan, maar toch achtte ik 't wenschelijker, als men de zaak tegenwoordig wat meer omkeerde. Vermindering van behoeften, die wel beschouwd, meestal kinderen der weelde zijn, ziet, daarin ligt een rijke bron tot vermeerdering van welvaart, die de menschen dezer dagen maar al te veel voorbij zien. Ik wil daarom de pogingen tot vooruit komen in de wereld aan geen jonge menschen afraden en beloof je dus mijne medewerking, zoo ik van 't wezenlijk voordeel dezer verbintenis overtuigd ben."

Niet twijfelende of oom zou hier spoedig van overtuigd worden, was mevrouw van Ingen met zijne aanvankelijke toestemming best te vredens en wat zijn raad betrof tot behartiging van den eenvoud; «ja, de heeren hadden mooi praten," dacht zij «men kan maar zoo niet tegen den stroom oproeijen, en wie wil altijd de minste zijn?"

Zij althans bekende 't zich gaarne, daar volstrekt niet van te houden; als de omstandigheden 't niet permitteerden, *à la bonne heure!* maar beneden haar stand, hare leefwijze of kleeding in te rigten, daar zag zij geen heil in, en vond 't een regt saai idée; de menschen oordeelden toch, en hoe kon men anders, naar het uiterlijk, en men zou er waarlijk niet ver mee komen door zich lager te houden dan men waard was.

Of zij niet bij ondervinding wist hoe de wereld voor een pover voorkomen den neus optrok!

Wordt vervolgd.

KANTOORBOEKEN

met **koperen beslag** (collé au *caoutchouc*); **Debiteuren-boeken** en andere dagboeken, alle in eenvormige banden.

Tegen billijke prijzen te bekomen te Batavia en Samarang, bij
(12) VAN HAREN NOMAN & KOLFF

H. M. VAN DORP te Batavia.

Tot afslag worden tegen **zeer verminderde prijzen** aangeboden:

THERMOMETRE	*à Maxima*	*f* 15,—
„	*à Minima*	„ 12,—
„	*De bain*	„ 2,—
„	*Op ivoor*	„ 12,—
„	*Op hout* *f* 6, à	„ 8,—
Zakpassers met Trekpen en Potlood		*f* 20,—
Orrleon en andere Passers, Trekpennen, etc. van *f* 2, en hooger.		
Stalen meetlijnen		*f* 15,—
Een fraaije, zeervolledige **microscoop**		„ 90,—
Veldkijkers voor Officieren, Reizigers en Liefhebbers van de jagt		*f* 25,—
Stereoscopen van Palissander en Mahonijhout		„ 9,—
Photographie op glas		„ 3,—
„ papier		„ 2,—
Luchtmeters		„ 40,—
Baromètre Aneroïde		„ 45,—

(5)

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het extra snelzeilend Nederlandsch Campagne Fregatschip **ANNA DIGNA**, kapt **C. Ouman**, groot 100 ton. Het schip onderscheidt zich door deszelfs ruime, keurige en luchtige inrigting en goede uitrusting, is voorzien van eene Badkamer, Haard, en andere gemakken ter veraangenaming der overtogt van familiën en enkele personen. Het voert eenen geëxamineerden doctor, en zal te Passoeroean beladen worden, en van daar regtstreeks de reis aanvaarden. Het plan der inrigting van dezen schoonen bodem ligt ter bezigtiging bij de ondergeteekenden. Voor nadere inlichting adressere men zich bij de Heeren *Schimmelpenninck & Co.* te Soerabaija, en alhier bij
De Agenten,
(3991) HAAGER & SCHUURMAN.

Met referte aan bovenstaande advertentie neemt de ondergeteekende nog de vrijheid de aandacht van belanghebbenden te vestigen op de beide onderstaande annonces hem tot dat einde welwillend toegezonden.
(3992) C. OUMAN.

De ondergeteekende voelt zich gedrongen om den gezagvoerder van het koopvaardij fregatschip **ANNA DIGNA**, kapt. **C. Ouman** bij dezen openlijk dank te zeggen voor de goede en fatsoenlijke behandeling, bij hem aan boord genoten, tijdens zijnen overtogt naar Japan en beveelt dit schoone en voor passagiers zoo keurig ingerigt vaartuig ten zeerste aan.
(3993) D. DE GRAAFF VAN POLSBROEK.

Desima, 1 *November* 1857.

Batavia, den 5 *December* 1857.

Aan kapt. **C. Ouman**, van het
Ned. schip **ANNA DIGNA.**

Voor mijn vertrek van Batavia gevoel ik de behoefte eenen aangenamen pligt te vervullen in de erkentenis van uwe heusche, zorgvolle en aangename handelwijze ten opzigte van mij, en de officieren en manschappen tot mijn transport behoorende; ontvang daarvoor mijnen hartelijken dank en de verzekering dat ik u als een bekwaam en kundig zeeman heb leeren kennen en hoogachten.
(3994) PELS RIJCKEN.
Kapt. Luit. ter zee.

Namens Passagiers, die met hem de reis van Europa naar Java per schip **Cosmopoliet,** kapitein *J. Bouten*, gedaan hebben, maakt de ondergeteekende langs dezen weg gebruik, om belanghebbenden genoemden bodem ten volle aan te bevelen. De kapitein zoowel als de verdere officieren hebben niets onbeproefd gelaten, om de reis voor de Passagiers zoo genoegelijk mogelijk te maken, en steeds de beste harmonie gaande te houden, terwijl genoemde bodem zich daarenboven nog ten sterkste aanbeveelt, door zijne zeer korte reizen, hebbende thans de reis van Brouwershaven naar Batavia in 74 dagen volbragt.
(3996) ENGELENBURG,
Luit. Kol.

Het stoomschip **Makassar** zal na terugkomst van Padang direct naar Soerabaija vertrekken, om van daar na aankomst der landmail de reis naar *Makassar, Timor* en de *Molukkos* te vervolgen.

Voor vracht en passage vervoege men zich bij
2 Januarij 1858.
(19) W. CORES DE VRIES.

Het stoomschip *Palembang* zal 24 uren na aankomst der verwacht wordende landmail via *Samarang* en *Rembang* naar *Soerabaija* vertrekken.

voor passage adresseere men zich bij
(20) W. CORES DE VRIES
2 *Januarij* 1858.

Het stoomschip *Soerabaija,*

zal den 10 dezer naar de wester afdeeling van *Borneo* vertrekken.

Voor vracht en passage, adressere men zich bij
(24) W. CORES DE VRIES.
2 *Januarij* 1857.

Passage naar Nederland.

Wordt aangeboden met het snelzeilend *Campagne schip* **Ouderkerk a/d Amstel** kapt. H. Zinger, ged. om in den loop der volgende week direct van hier te vertrekken.

Informatien bij
(26) B. KOPERSMIT & Co

Passage naar Samarang

wordt aangeboden met het Nederlandsch schip *Almelo*, kapitein *B. Affmorth*, om tegen de helft dier maand te vertrekken.

Adres bij den gezagvoerder in het *Marine Hotel* en bij
De Agenten,
(25) VAN DER BURG, VRIESENDORP & Co
in liq.

BATAVIA.

Op den 19^{den} December jl. overleed te *Tjilatjap*, in 63 jaren en onderdom, de gepensioneerde kolonel titulair der infanterie van het Indische Leger T. Poland, een man, die, door zijne eigene verdiensten en dapperheid, van de laagste sport der militaire hiërarchie tot den hoogen rang, dien hij bekleedde, opgeklommen, te regt eene Indische vermaardheid en eene algemeene hoogachting, vooral onder zijne wapenbroeders, verworven had.

In de gelegenheid gesteld onzen lezers een levensschets van dezen verdienstelijken hoofdofficier aan te bieden, betreuren wij het, dat ons bestek niet toelaat in bijzonderheden te treden, maar wij ons bepalen moeten bij het schetsen, in korte trekken, eener loopbaan zoo eer- en roemvol, als welzelden een officier van het Indisch leger ten deele is gevallen.

Te *Alkmaar*, op den 20sten February 1795, van niet onbemiddelde ouders in den burgerstand geboren, was Theodorus Poland de oudste van zes zoons en zes dochters, welk groot aantal kinderen een nadeeligen invloed op zijne opvoeding schijnt gehad te hebben, daar zij zeer gebrekkig is geweest, zoodat hij alles wat hij geworden is zichzelven had te danken. Na den dood zijns vaders, een kruidenier van beroep, verliet hij op 15 jarigen ouderdom het ouderlijke huis en nam dienst onder het corps pupillen, in 1808 door koning Lodewijk te *'s Hage* opgerigt. Bij de inlijving van *Holland* bij *Frankrijk* in 1811, werd een gedeelte van dat corps, de kleinsten in gestalte, voor de Keizerlijke Zeemagt bestemd, en aangezien Poland ook daaronder behoorde, werd hij als scheepsjongen in de rol van het Fransche linieschip *Cesar* geplaatst, op welken bodem hij verbleef, tot dat hij, ten gevolge der omwenteling in 1813, werd ontslagen, waarop hij in 1814 als soldaat bij het 15^{e} bataillon van Linie van het Nederlandsche leger dienst nam.

In hetzelfde jaar ging hij over bij het 5de regiment infanterie van Linie, bestemd naar *Oost-Indië*, maakte daarmede in 1815 den veldtogt van *Waterloo*, vertrok aan boord van Zr. Ms. linieschip *de Brabant*, op den 29 October uit *Texel* naar *Indië*, doch kwam eerst den 12 Mei 1817 aan boord van Zr. Ms. Linieschip *Prins Frederik* te *Batavia* aan, doordien *de Brabant* bij het uitzeilen zulk eene groote zeeschade had beloopen, dat het een der Engelsche havens had moeten aandoen en daar voor den verderen togt naar *Indië* was afgekeurd.

Op den 16 Junij 1816 tot korporaal, vervolgens tot sergeant en sergeant-majoor benoemd, woonde hij in die rangen, in 1818, 1819, en 1820 de demping van de te *Cheribon*, *Bantam* en *Riouw* uitgebrokene onlusten bij en het was ter laatste plaatse, gelijk ook in den oorlog op *Celebes* in 1824, dat zijne dapperheid de aandacht zijner meerderen tot zich trok.

Op 2 Junij 1823 tot den officiersrang bevorderd en als 2^{e} luitenant bij de 18^{e} afdeeling geplaatst, maakte hij als zoodanig van 1825 t/m 1830 den oorlog op *Java* onafgebroken mede en onderscheidde zich op de roemvolste wijze, ter belooning waarvan hij, bij koninklijk besluit dd 22 November 1828 N°. 28, benoemd werd tot Ridder der Militaire Willems-Orde van de 4^{e} klasse. In dien oorlog werd hij door een lanssteek in het linkerbeen en door een geweerschot in den regterzijde gewond. Ook hij was versierd met de *achthankelijke bronzen medaille* voor het bijwonen van dien oorlog.

In 1830 overgeplaatst bij het 7^{e} bataillon infanterie en den 24 December 1832 tot 1^{e} luitenant bij het 1^{e} bataillon benoemd, was *Sumatra* tot in 1834 getuige zijner heldendaden en werd hij, op den 25 October 1833, bij een uitval tegen de Padaries voor het fort *Amerongen* te *Rau*, door een geweerkogel in het regterbeen gewond. Zijne loopbaan op *Sumatra* had hem in de moeijelijkste en gevaarlijkste omstandigheden gewikkeld, doch zijn moed, zijne koelbloedigheid voor den vijand en beleid en bedaardheid in het vuur, kwamen dat alles eervol te boven en ook zijne diensten dáár werden naar waarde geschat en door Z. M. den Koning beloond door zijne benoeming tot Ridder van den Nederlandschen Leeuw op 16 Sept 1834.

In datzelfde jaar werd hij overgeplaatst bij het Algemeen Depôt en later benoemd tot adjudant, bij Z. H. den Sultan van *Madura*, tevens belast met het militaire commando van *Bangkallang* en de instructie der pradjoerits, welke betrekkingen hij, ofschoon reeds den 24 Augustus 1836 tot kapitein bevorderd, bleef vervullen tot 27 Augustus 1839, wanneer hij eervol uit dezelven ontslagen en weder ter beschikking van het militaire departement gesteld werd.

Als kapitein diende hij daarna eerst bij het 2 bataillon en later bij de 7^{e} afdeeling van het Algemeen depôt te *Palembang* en, den 7 April 1842 tot majoor benoemd, bij het 7^{e} en vervolgens bij het 12^{e} bataillon infanterie.

Op den 7 Januarij 1845 werd hij bevorderd tot Luitenant-Kolonel en voerde als zoodanig achtereenvolgend het bevel over het 6^{e} (op *Sumatra*) 12^{e} en 15^{e} bataillon infanterie. Het laatste maakte een gedeelte uit der derde expeditie tegen *Bali* en, hoe ook gevorderd in jaren en door de vermoeijenissen zijner vroegere veldtogten verzwakt, was Poland toch daar weder de oude, dappere krijgsman, wiens uitmuntend gedrag hem de onderscheidingen verwierf van door den Koning, op den 11 December 1849, tot Ridder der militaire Willems-orde van de 3^{e} klasse te worden bevorderd.

In 1852 werd hij overgeplaatst bij het 4^{e} bataillon infanterie en den 4 Julij 1853 bevorderd tot Kolonel titulair *buiten bezwaar van den lande*, met bepaling dat hij met het bevel over dat bataillon belast zou blijven.

Op den 7 November 1855 werd de Kolonel titulair T. Poland, onder toekenning van pensioen, eervol uit Z. M. dienst ontslagen en hoe droevig het ook den ouden krijgsman moet geweest zijn, ten gevolge zijner hooge jaren en ligchaamsgebreken, eene loopbaan te moeten verlaten, waaraan hij alleen hier in *Indië*, 36 jaren onafgebroken eer en roem vol had toegewijd, streelend en zijn edel gemoed voldoening schenkende was het gewis voor hem is dat het Gouvernement zijne diensten erkende en daarvan openlijk blijk gaf, door de bewoordingen in het betrekkelijk besluit: *Onder dankbetuiging voor zijne velvuldige en goede diensten den lande bewezen.*

De Kolonel titulair T. Poland was ook versierd met het onderscheidingsteeken voor langdurige Nederlandsche dienst als officier en had, na het erlangen zijns pensioens, bij besluit van den koning van 11 Maart 1854 de vergunning verkregen tot het blijven dragen van den activiteits uniform dier infanterie.

Na het verlaten der dienst vestigde hij zich met der woon te *Poerworedjo* en later te *Tjilatjap*. Hij huwde vervolgens met de moeder zijner kinderen, eene vrouw, waaraan hij met de innigste erkentelijkheid gehecht was, daar zij hem eenmaal, te midden van het vijandelijk vuur, het leven had gered en die zij nu laat, met zes nog onbezorgde dochters, allen door zijn overlijden van hunnen steun beroofd en in droevige omstandigheden verkeerende.

Wij gelooven niet te behoeven over den Kolonel Poland als mensch uit te wijden. Algemeen was hij bekend; eene schijnbaar ruwe schors bedekte de edelste hoedanigheden en van zijne nederigheid en rondborstigheid getuigen zijne eigenhandige, voor ons liggende aanteekeningen omtrent zijn levensloop, waarin hij verhaalt, dat hij, een jongen van 12 jaren zijnde, door zijne ouders bij een kopersslager in de leer besteld, doch na een maand tijds door dezen terug gezonden werd, »als te dom om dat ambacht te kunnen leeren.« En toch — die domme jongen werd door eigen streven en verdiensten »Kolonel, Ridder der Militaire Willemsorde van de 3^{e} klasse en van den Nederlandschen Leeuw!« Een grooter lof vermeenen wij zijner nagedachtenis niet te kunnen toebrengen.

— Het Koopvaardijschip *Kosmopoliet*, kapitein J. Bouten, den 28 December uit *Nederland* alhier ter reede aangekomen, heeft ook dit maal deszelfs roep van buitengewone snelheid gehandhaafd, als hebbende de reis tot in *Straat Sunda* in 71 en tot *Batavia* in 74 dagen afgelegd.

Aan boord bevond zich een detachement suppletie troepen sterk 120 onderofficieren en manschappen, waarvan een op de hoogte van het eiland *Amsterdam* over boord is gesprongen, wordende dit ongeval aan krankzinnigheid toegeschreven.

Het bevel werd gevoerd door den van ver-

verlof naar *Nederland* terugkeerenden Luitenant Kolonel der infanterie Engelenburg, medegeleiders de 1e luitenant der infanterie Schwartz, 2e luitenant der artillerie Geij van Pittius, 2e luitenant der Genie Carlier en de officier van gezondheid 3e kl. Visscher.

Op den 29 December is insgelijks op de reede aangekomen het Nederlandsche schip *Loevestein*, kapt. Vonck, met een detachement suppletie troepen, sterk 200 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den van verlof naar *Nederland* terugkeerenden kapitein der infanterie Rijkens, medegeleiders de 2e luitenant der infanterie van Briem en de 2e luitenant der genie Leers.

Van dit detachement zijn, gedurende de reis, 2 en in de haven alhier 1 man overleden.

Beide detachementen, bij welken de grootste tevredenheid over de behandeling aan boord bestond en die zich gedurende de reis zeer goed gedragen hebben, zijn, den dag na hunne aankomst, ontscheept en in goede orde naar *Weltevreden* gemarcheerd.

— Ll. Maandag heeft de heer Potier zijn aangekondigd kosmorama, op het *Koningsplein*, geopend en het doet ons genoegen, opregtelijk te kunnen betuigen, dat de door hem ter bezigtiging gestelde tableaux ons in de hooge mate genoegen hebben gegeven. Vooral bevielen ons de gezigten op *Napels*, *Constantinopel*, *Amsterdam* en de watervallen van *Niagara*, terwijl, in een ander genre, de spoorweg onze aandacht trok. De heer Potier is voornemens, later de thans voorgestelde tableaux, zeventien in getal, door anderen te vervangen en alzoo het Bataviasche publiek een nieuw genot te bereiden. Wij hopen van harte, dat de ingezetenen van deze hoofdstad en omstreken de pogingen des heeren Potier op hare regte waarde zullen stellen, opdat de vrij hooge kosten van inrigting dien heer met ruime renten mogen vergoed worden.

— Vroeger hebben wij medegedeeld, dat er eerlang van Gouvernementswege eene Commissie naar *Nieuw Guinea* zoude gezonden worden. Thans vernemen wij, dat het doel dier zending tweeledig zal zijn, eerstens om, door het daarstellen van een etablissement, 's Gouvernements gezag op dat eiland krachtiger te handhaven, dan tot dus verre plaats vond en tweedens, om wetenschappelijke nasporingen betrekkelijk natuur- land- en volkenkunde te doen.

De bedoelde Commissie is opgedragen aan de heeren: H. D. A. van der Goes, Resident van Banda, die aan het hoofd derzelve staat; Dr. J H. Croockewit Hz., natuurkundig ambtenaar, lid van het Bataviaasch Genootschap en van de Natuurkundige Vereeniging, G. Rooijer, Luitenant ter zee der 1ste klasse, Commandant van Z M. Stoomschip *Etna*, F. G. Beckman, Kapitein der Infanterie en H. C. B. von Rosenberg, lid van het Bataviaasch Genootschap en van de Natuurkundige Vereeniging.

Z. M. Stoomschip *Etna*, ter beschikking der Commissie gesteld zijnde, zal de reis naar *Nieuw Guinea* tegen ult. Januarij aanstaande aannemen, koers stellende naar den kleinen inham van Dorei, aan het noordeinde der Groote Geelvinksbaai, alwaar die bodem station zal houden, terwijl er tevens door het Gouvernement een schip is ingehuurd, om steenkolen van Amboina derwaarts over te voeren.

Wijders wordt de Commissie vergezeld door een detachement van 30 bajonetten, onder bevel van Kapitein Beckman, zoo om aldaar eene redoute op te werpen, als om, bij togten in de binnenlanden, tegen mogelijke aanvallen van de zijde der woeste bevolking, tot bescherming te strekken.

— In Nommer 99 (1857) van ons blad, deelden wij bereids kortelijk het vergaan van de Nederl. bark *Helene* op *Breakers Point*, mede. Wij lezen daaromtrent in de *Hongkong Shipping List and Commercial Intelligencer*, onder dagteekening van 17 November, het volgende:

De stoomboot *Ann*, gezagvoerder *Harris*, heeft alhier (Hongkong) de schipbreukelingen aangebragt van de Nederlandsche bark *Helene*, die op den 3den dezer deze haven had verlaten en naar Shanghae bestemd was. In den nacht van den 7den, strandde dit vaartuig op *Breakers Point*. De volgende bijzonderheden zijn omtrent die schipbreuk bekend geworden. Toen de *Helene* was onder zeil gegaan, bleef zij tot bij *Breakers Point* tegen zwaren tegenwind langs de kusten laveren. Toen het schip, omsteeks 11 ure des avonds, zich digt onder wal bevond, weigerde het overstag te gaan en werd op het strand gedreven. De duisternis belette den kapitein het land vroeger te zien en het was te laat, om de branding te ontkomen. Het scheepsvolk, 10 in getal, bleef den geheelen nacht op het dek. Toen het daglicht aanbrak, kwamen de Chinezen in grooten getale opzetten en namen het schip in bezit. Zij begonnen de luiken te openen en de lading te plunderen, terwijl zij al wat aan ligte goederen, zoo als pakjes enz. voor de hand lag, het eerst aan den wal droegen. Er bevond zich geene specie aan boord. De chronometers werden door hen naar het groote luik gebragt en aldaar vernield.

Intusschen werden de sloepen gevierd en een gedeelte der bemanning steeg in dezelven af. De booten werden echter door de branding omvergeslagen en de matrozen zwommen aan wal of klommen in de op zijde liggende sampans, zoodat zij allen behouden bleven. Bij hunne aankomst aan wal werden zij echter door eene bende booswichten omsingeld, die hun alles, waaraan zij slechts de hand konden slaan, afnamen en hun zelfs de broeken van het lijf trokken en aldus hulpeloos achter lieten. Enkele der ellendelingen wierpen hun eenige Chinesche kleederen toe, die zij gretig opnamen, daar het zeer guur weder was. In dien toestand bereikten de schipbreukelingen een op 5 mijlen afstands gelegen klein dorp, waar men hun eenig ontbijt gaf en ze naar een nog 8 mijlen verder gelegen dorp verwees.

Toen zij dat dorp inkwamen, maakten de Chinezen eenige gebaren en ontmoetten zij hier den kapitein en hunne overige makkers. Een der oudste ingezetenen der plaats geleidde hen tot aan de groote markt en voorzag hen van een avondmaal. Hierna werd de kapitein ter zijde genomen en deed men hem voor een chineschen afgod een eed afleggen, doch wat hij eigenlijk moest bezweren, is hem onbekend. Daarop werd hem een brief overhandigd, dien hij naar een ander dorp moest brengen, alwaar hij een sampan zoude krijgen, om hem naar *Swatow* te vervoeren. Na verloop van anderhalf uur kwam hij in het dorp aan en moest twee documenten teekenen (een van 200 doll. en een van 500 doll.), alvorens hij een sampan kon bekomen, om hem naar *Swatow* over te brengen. Na eene korte verpozing zeilden zij op Maandag morgen tegen 5 ure van daar en kwamen, des avonds van dien dag, te *Massow* of dubbel eiland aan, waar zij de *Twee Cornelissen*, gevoerd door kapitein Kreye aantroffen, die hun dadelijk van kleederen voorzag. De kapitein van de *Helene* vertrok daarop met een chinees, die Engelsch verstond, in de sampan naar *Swatow*. Hier had hij een gesprek met kapitein Sullivan van de *Annonyma* (het wachtschip), die hem aanried te wachten tot dat de sampan ook zijne manschappen te *Swatow* zoude hebben aangebragt, als wanneer hij het gevorderde losgeld zoude betalen. De schipbreukelingen kwamen den volgenden morgen aan, en, in stede van de buitensporige som, die de oudsten van het dorp geeischt hadden, betaalde kapitein Sullivan slechts 250 doll. De kapitein en het scheepsvolk van de *Helene* kwamen heden morgen met de stoomboot *Ann* alhier aan, waar aan boord door den gezagvoerder Harris, bij wijze van inteekening, eene som van 60 doll., tot onderstand der schipbreukelingen, werd verzameld. Z. N. M. stoomschip *Medusa* zal naar de plaats, waar de *Helene* verongelukte, vertrekken, om zoo noodig het volk, hetwelk de schipbreukelingen zoo onmenschelijk behandeld heeft, te straffen.

— In den overland *China-Mail* van 28 Nov. lezen wij verder:

De *Medusa* kwam verleden Zondag van *Breakers-point* terug. Het schijnt dat dit vaartuig in de nabijheid der plaats, waar de *Helene* verongelukt was, ankerde en dat de commandant Fabius, met eenige zijner officieren, in drie gewapende sloepen, nabij de stad *Funyon* landde, alwaar hij duizenden menschen verzameld vond. De commandant Fabius vroeg niet, zoo als men verwacht had, om voldoening voor het plunderen van het schip, doch bepaalde zich voorzigtigheidshalve bij eene waarschuwing aan het volk, om in het vervolg verongelukte schepen beter te behandelen. Op zijn verzoek werd het hoofd van het district geroepen en hem door den tolk bekend gemaakt, dat, aangezien bij dit geval geen der schipbreukelingen het leven verloren had en het hem voldoende gebleken was, dat zij niet mishandeld waren geworden, de berooving der *Helene* zoude vergeven worden. De aanwezigen werden echter vermaand, om, in den vervolge, in plaats van te rooven, hulp te verleenen aan alle schepen, die op hunne kust mogten verongelukken; en hun werd aangezegd, dat het Nederlandsche Gouvernement de magt had, om elk leed, zijnen onderdanen berokkend, waar zulks ook mogt zijn, te wreken.

Het districtshoofd werd verzocht, dit aan de op het strand verzamelde menigte en aan den Gouverneur der provincie mede te deelen, en toen aan het eerste gedeelte van dit verzoek op hetzelfde oogenblik was voldaan, keerde de commandant Fabius naar boord.

De menigte was zeer rustig en scheen in het minste niet tot het bedrijven van dadelijkheden geneigd. Ofschoon wij niet zeker zijn, dat eene spoedige verandering in de gewoonten der Swatowsche strandroovers zal plaats vinden, twijfelen wij er echter niet aan, of het bezoek van den kapitein Fabius zal een gunstigen invloed uitoefenen. Onder de gegeven omstandigheden zouden strenge maatregelen niet te regtvaardigen geweest zijn en hadden welligt den commandant Fabius in moeijelijkheden kunnen wikkelen, waaruit hij zich moeijelijk zoude hebben kunnen redden.

— Men schrijft ons van Buitenzorg het navolgende: 17 December 1857. Gisteren avond ontstond er in de kampong Tapos, land Jaulappa, brand in de woning van zekere Ma Anticah, die zoodanig toenam, dat er weldra van deze en nog twee andere woningen niets te redden overbleef dan het huisraad.

BRITSCH-INDIE.

Wij lezen in de *Straits Times* van 8 December:

Men is er in geslaagd, depêches van de insurgenten te onderscheppen. Zij behelzen het berigt, dat Kooer Sing met het Dinapore regiment uit Banda is opgetrokken en te Kupash halt heeft gemaakt. Na het uitplunderen dier plaats is hij naar *Mowdah* voortgerukt. Een regiment infanterie is, bij *Chillohteral Ghat*, de Jumna overgetrokken en een regiment cavallerie heeft zulks bij *Calpee* bewerkstelligd. Het 7de et 8ste inlandsche infanterie en het 15de met nog andere van *Nagode* bevinden zich nog in *Banda*. De Nawab van *Banda* heeft hun nog geen stuiver betaald, doch zij bezitten den buit, waarvan zij zich te *Nagode* meester maakten.

Jaunher Sing, de neef van Golab Sing van *Lahore*, in *Bundlekund*, heeft *Chowleypore*, op 12 mijlen afstands van *Cawnpore*, met eene groote magt, bereikt. Hij heeft last gekregen, om zich bij het hoofdleger te *Chowleypore* te voegen.

— De koning van *Delhi* heeft tot heden *Delhi* niet verlaten, om naar *Lahore* te worden gebragt, doch men verwacht nu dagelijks, dat zijn vervoer zal plaats vinden. Zulk zal geschieden onder een geleide van H. M. 52e regiment infanterie en eenige weinige Goorkhas als lijfwacht, daar men bevreesd is, dat eene hem te nabij zijnde Europesche schildwacht hem, op den een of anderen dag, uit wraak zoude afmaken. De overgebleven zoon, de twee neven en de verraderlijke sergeant van het 24e regiment inlandsche infanterie zijn tot heden nog niet verhoord. Ik vooronderstel, dat zij aangehouden worden, om alle mogelijke berigten uit hen te krijgen. Er loopt hier een gerucht, dat het Nusseeree bataillon (eigenlijk *Goorkhas*, doch hoofdzakelijk uit Jan Panees bestaande) en eenige Europesche vrijwilligers zich op eenigen afstand van *Saharunpore* begeven hebben, om eene bende muiters, die in het bezit van vijf stukken geschut was, aan te tasten. Zij slaagden volkomen en maakten zich van de kanonnen meester, die aan het Nusseeree bataillon werden afgestaan, ten einde zich, toen de muiters terugkeerden, te verdedigen. De Sipaaijers van dit dappere corps werden echter daarop verschrikt, vlugtten en hielden zich in het kreupelbosch schuil, zoodat de stukken weder in handen des vijands vielen. Men zegt dat zij naar *Juttogh* moeten terugkeeren, maar ik hoor, dat zulks het geval niet is, daar alsdan de veiligheid van *Simla* in gevaar zoude raken.

Uit een gisteren uit *Delhi* ontvangen brief, verneem ik, dat de Europesche soldaten in grooten getale bezwijken, zoowel aan hunne wonden als ten gevolge van andere oorzaken. Generaal Wilson heeft het bevel te *Delhi* nedergelegd, en is zich naar *Mussoorie* vertrokken terwijl generaal Penny thans zijne plaats vervult. Te oordeelen naar zijne behendigheid in het doen manoeuvreren der troepen bij brigade exercitien, tijdens hij in 1856 tijdelijk met het bevel over de *Cawnpore* divisie belast was, zoude ik zeggen, dat niemand beter dan hij voor de dienst geschikt is. Sedert den val van *Delhi* is het in *Simla* regt vrolijk, picnic-partijen en bals hebben plaats gevonden en zullen op nieuw worden gegeven en, binnen weinige dagen, zal de vermaarde actrice Mevrouw Deacle, bijgestaan door liefhebbers, ten behoeve van het fonds van het Lawrence gesticht, eene voorstelling geven. Kapitein Mackenzie van, de rijdende artillerie is hier, twee of drie dagen geleden, aan de gevolgen zijner wonden overleden.

— Uittreksel uit een brief van *Saugor*, dd. 25 Oct.:

Ofschoon deze plaats geheel rustig en veilig is, verkeert echter het district in een verschrikkelijken toestand ten gevolge der onderdrukking door de muiters, en zal er eene Europesche magt noodig wezen, om het Britsche gezag weder in de districten *Saugor*, *Chundeyree*, *Jhansi* en *Jalum* te herstellen. Op 100 of 150 mijlen afstands van ons bevindt zich geene oproerige krijgsmagt. Sipaaijers van eenig aanbelang en, ofschoon het dus niet waarschijnlijk is, dat zij een aanval op *Saugor* zullen beproeven, is het niettemin mogelijk, dat eene vereeniging der rebellen en oproerlingen hen zoude kunnen doen besluiten, *Saugor* aan te vallen, ten einde te beproeven in het bezit te geraken van het eenige magazijn in midden *Azië*, dat krijgsvoorraad bezit. Mogten zij hiertoe overgaan, alsdan zullen zij voorzeker in grooten getale komen. Het garnizoen, alhoewel betrekkelijk zwak, zal de aanvallers voorzeker afslaan en heeft zich bereids van provisien voor eenige maanden voorzien. Alhoewel wij dus in de cantonnementen volkomen veilig zijn, is het echter te wenschen, dat Europesche troepen herwaarts worden gezonden en zulks wel hoe eerder hoe beter, om in onvoorziene gevallen hulp te kunnen bieden.

Het fort is, sinds wij het in bezit namen, zeer versterkt en ik geloof dat de inboorlingen er een eerbiedige vrees voor koesteren en het als zeer sterk beschouwen, om reden het, bij eene vroegere gelegenheid, maanden lang door inlandsche troepen is omsingeld geweest, die onverrigter zake moesten terug trekken en zulks terwijl het fort slechts door inlandsche soldaten verdedigd werd. De radjah van *Rampore* zal waarschijnlijk trachten, eenige troepen over te halen, om zich bij hem aan te sluiten en zal al het mogelijke doen, kanonnen tegen ons over te plaatsen, doch hij bezit zeer weinig kruid en geen stukken van eenig kaliber. Men verhaalt, dat hij aan de Bundelas zoude gezegd hebben: »Wacht eene maand en ik zal met u optrekken, om *Saugor* aan te tasten.

Intusschen zal hij de gebeurtenissen gadeslaan, en zoo het hem mogt gelukken, geschut en versterking te krijgen, alsdan zal hij welligt het fort aanvallen, doch ons bereid vinden hem te ontvangen. Ik hoop, om der menschheid wille, dat er spoedig troepen mogen aankomen, om de akelige gruwelen te doen ophouden, die de wreede muiters plegen; zij snijden allen inboorlingen, die ons van graan voorzien of op onze hand zijn, de neuzen af, zoodra zij ze magtig worden.

Het in omloop brengen van papier is volkomen geslaagd

en zoodra het betaalmiddel gereed is wordt het dadelijk in de wandeling gebragt. Ieder voorbehoedmiddel tegen vervalsching is in acht genomen. Tot nu toe zijn er slechts briefjes van een ropij uitgedeeld, maar men heeft voorgesteld, er ook van vijf en tien ropijen te vervaardigen. Verscheiden duizenden zijn reeds in omloop.

— Een brief uit fort *Agra*, dd. 3 November, zegt: »Het Gwalior contingent muiters, dat op omstreeks 3000 man infanterie, 1000 man cavallerie en 40 stukken geschut, (zegge een detachement rijdende artillerie, 3 ligte veldbatterijen met paarden en een trein met batterijgeschut van het grootste kaliber) geschat wordt en daarb 700 karren met munitien, rukken van *Culpee* en *Gwalior* en zullen zich waarschijnlijk onder weg met de muitelingen van *Bandah* vereenigen. Wij dachten dat zij op het punt stonden, om de Jumna over te trekken en op *Cawnpore* los te rukken, een garnizoen te *Gulpee* achterlatende, doch het schijnt dat zij dit voornemen hebben laten varen. Het is te hopen, dat zij niet naar *Agra* komen.

— In de *Straits Times* van den 15 Dec. lezen wij: Een brief uit *Benares* zegt:

Wij moesten hier meer troepen hebben, want de muiters te *Jounpore* zijn zeer sterk en onze magt aldaar vraagt om hulp, die wij niet uit onze weinige soldaten, die wij noodig hebben om dit cantonnement te verdedigen, kunnen verstrekken. Onder de Britsche troepen alhier heerschen weinige ziekten en zij genieten hier het fraaije weder. Onze postmeester is onvermoeid en verdient lof voor de vlugheid, waarmede hij te werk gaat, om voor de transporten van officieren en troepen, die dagelijks verder opgaan, gelegenheid te vinden.

— Het volgende is van *Benares*, dd. 21 November: »Heden nacht kwam van *Cawnpore* alhier het berigt aan, dat, op den 17 dezer, te *Lucknow* een hevig gevecht heeft plaats gevonden, hetwelk de vereeniging van den opperbevelhebber met de generaals Outram en Havelock ten gevolge had. Dit zal echter in *Calcutta* reeds oud nieuws zijn. Wij leden een verlies van 5 officieren en 30 gewonden, onder welke laatste Sir Colin Campbell en de twee Alisons, waarvan een zwaar gekwetst werd. Het gevecht wordt als zeer bloedig beschreven en men wil, dat de rebellen zwaar geleden hebben, terwijl een groot aantal hunner op eene plaats, die alle vlugt afsneed, genomen werden. Sir Colin Campbell moest eigenlijk berispt worden over de onvoorzigtigheid, waardoor hij zijn leven in gevaar stelt, want zijn dood zoude ons op dit oogenblik in groote ongelegenheid brengen, en hieraan moest Zijne Excellentie herinnerd worden. Op den 18 zouden de Britsche troepen met het bombardement voortgaan en een door een garnizoen van 12,000 man verdedigde buitenpost aanvallen. Men gelooft dat de stad sterk gebarricadeerd is, en men vreest, dat onze bommen te spoedig zullen verbruikt zijn.

— Het Gwalior contingent is, op een afstand van 25 mijlen, van *Cawnpore* in eene dreigende houding en op den 19den werd te dier stede een bezoek van hen te gemoet gezien.

— Wij hebben reeds vroeger gemeld, dat kolonel Goad eenige zeer goede paarden van de *Kaap* had ontvangen; wij vernemen nu dat het koloniale Gouvernement vele moeite gedaan heeft, om aan het aanzoek van het Indisch bestuur te voldoen en dat omstreeks 530 paarden onder weg zijn, en er met de Himalaija nog eens zooveel verwacht worden.

Ook te *Sydney* heeft men zich met groote geestdrift deze zaak aangetrokken, en er heeft zich aldaar eene associatie gevormd, om kolonel Robbins in zijne aankoopen behulpzaam te zijn.

Het Gouvernement heeft ook in *Pegu* en de *Tenasserim* provincien 97 olifanten, omtrent 1000 stieren en 100 paarden gekregen, die van *Rangoon* en *Maulmain* zullen verzonden worden in schepen, die bereids derwaarts vertrokken zijn.

— Het volgende is van *Delhi*, dd. 28 September:

Sedert mijn laatste schrijven van 21 dezer, is er hier weinig belangrijks voorgevallen. Eene magt, bestaande uit 18 stukken geschut en circa 2000 man, trok op den 23sten over de rivier, om de terugtrekkende muiters te vervolgen, maar tot op den huidigen dag hebben wij nog niets van hen gehoord. Men vooronderstelt, dat zij onder anderen Allyghur zouden bezoeken. Aldaar bevindt zich een klein fort, doch men geloofde niet, dat zij er iemand in zouden vinden. Niet minder dan 12 karren vol geweren en andere wapenen kwamen gisteren binnen; een bewijs, dat velen onzer antagonisten hunne wapenen wegwerpen in de hoop hunne dorpen ongemerkt te bereiken. Er is daartoe weinig kans, daar hunne namen en dorpen allen bekend zijn.

Een detachement marcheerde gisteren naar de *Kootub* en slaagde er in, verscheidene van de *Shahzadas* te vatten, van welken er ongelukkig weder 5 ontsnapten.

De buitagenten zijn druk aan het werk en verzamelen goederen van allerlei aard, die ten behoeve der veldmag zullen verkocht worden. Aan alle poorten zijn schildwachten geplaatst, om roof naar buiten te beletten en de strengste bevelen tegen ontvreemding zijn in de stad uitgevaardigd. De punjaub soldaten hebben weinig schik in dezen maatregel; zij kunnen maar niet begrijpen, dat eene plaats, die bestormd is, niet ter plundering aan de troepen wordt overgegeven. Maar ook voor hen zijn de bevelen streng en hoopen koperen potten en pannen, kleederen en verschillende zaken worden bij elke poort verzameld, hetgeen voor de waakzaamheid der wachten getuigt. Verscheiden inboorlingen en anderen, die op plunderen betrapt werden, zijn gegeeseld en al het mogelijke wordt in het werk gesteld, om zulks tegen te gaan. Kolonel Burne is als gezaghebber aangesteld over de stad, die nu bijkans geheel van lijken gezuiverd is; aanvankelijk lagen de lijken bij hoopen en de stank was ondragelijk. Het doet mij leed, dat er nog vele zieken en gewonden zijn; het aantal der eersten nam echter niet toe, naarmate er troepen in de stad zijn.

Selimghur, het fort naast het paleis, is tot hospitaal voor het geheele leger uitgekozen. In mijn vorigen brief meldde ik, dat de ex-koning zich schuil hield; hij is sedert gevat en wordt in het paleis door eene wacht bewaakt. Vele personen zijn hem gaan zien en ook ik deed zulks. Hij is een zeer oud en ziekelijk man, buitengewoon mager en half kindsch. Zijne kleeding was zeer eenvoudig en hij droeg geene juweelen; welligt dat deze hem ontnomen zijn. Eene zijner koninginnen bevindt zich bij hem benevens verscheiden dienstboden, vrouwen en andere personen. Twee zijner zonen met name Mirza Mogul en Khizur Sultan, en een kleinzoon Aboe Bukkar, werden niet ver van hier, door den onverzaagden Kapitein Hodson, op den 23 dezer, gevat en gedood. Hunne lijken werden voor den *Cotwalee* in de *Chadni Chook* geworpen en lagen gedurende twee dagen, half naakt en bebloed, in het stof. Het was Aboe Bukkur zegt men, die de ergste onder de muiters deze in wreedheid nog overtrof en met eigen hand verscheiden onschuldigen aan stukken hakte. Het is eene ware voldoening, dat hij zijn loon ontvangen heeft. Het schijnt dat de oudste der koningszonen de opperbevelhebber was en dat Khizur Sultan het bevel voerde als kolonel der Jellasur-Kapaltun, terwijl Aboe Bukkur aan het hoofd der cavallerie divisie stond. De twee laatsten waren zeer jonge lieden; Aboe Bukkur scheen niet meer dan 19 of 20 jaren oud.

— Uittreksel uit een brief van een officier:

Delhi paleis, dd. 3 October. De toestand dezer stad is akelig en boven alle beschrijving. Zij is geheel door het geschut vernield. De straten zijn met schroot en kogels overdekt, de boomen aan stukken gescheurd, de vensters en luiken verpletterd, de wegen door granaten opgebroken en van de 150000 menschen, die de stad bewoonden, is geen enkele meer te zien. Moge dit lot elke stad te beurt vallen, die *Engeland* dusdanig waagt te beleedigen!

Laatste Berigten.

De *Straits Times* extra van 17 December meldt het volgende:

Onze nieuwsbladen van *Bombay* reiken tot den 1sten dezer:

De *Pooner Observer* zegt, dat de Nagpora mobiele kolonne naar *Jubbulpore* is teruggetrokken, nadat zij eene geduchte schermutseling met de rebellen gehad had; de cavallerie, die den vijand in zijn regterflank aanviel en de infanterie, die zulks in de linkerhoede deed, hebben de ellendelingen geheel uiteen gedreven. Zij namen hunne 2 kanonnen en doodden 60 hunner, waarop de overigen, ten getale van omstreeks 2000, de vlugt namen. Onze magt, slechts 200 man sterk, heeft hen niet achtervolgd. Luitenant Clark voerde het bevel over de cavallerie en doodde met eigen hand 3 man; een officier, Jenkins genaamd, werd gedood, 9 gevangenen, waarvan er 5 werden opgehangen, zijn genomen.

— De volgende berigten komen in de *Calcutta* nieuwsbladen voor:

Wij vernamen, dat het 54e regiment naar *Dacca* zoude gezonden worden, en brieven uit die plaats en van *Chittagong* hebben de aanleidende oorzaak tot dien stap doen kennen. Een correspondent uit *Chittagong* schrijft deswege. »Gij zult waarschijnelijk nog niet weten: dat de 3 Compagnien van het 34e regiment, dat hier de bewaring der schatkist, der gevangenis enz. had, het Gouvernement verzocht hebben, hier nog een jaar te mogen blijven, daar zij anders moesten verplaatst worden. Het antwoord, dat, behalve de vergunning van het Gouvernement, tevens met een vleijenden brief van hetzelve gepaard ging, kwam eerst ll. Zaturdag hier aan. Het schijnt, dat zij vernomen hadden, dat de loodsbrik *Megna*, die hier met klein geld verwacht werd, twee honderd mariniers aan boord had, (hetgeen onjuist is) en dat deze hen (de 3 compagnien) moesten ontwapenen en aflossen. Dien ten gevolge stonden zij verleden Woensdag nacht op plunderden 275,000 Cos. Rs. uit de schatkist en het zilver uit de kerk, lieten de gevangenen losstaken het magazijn en de loopgraven in brand, stalen de paarden uit de stallen als ook de olifanten der compagnie en rukten toen met al de gevangenen, 300 in getal en 40 volle ladingen munitie, tegen een ure uit Slechts een man in de stad werd gedood en wel de Burkendauz (cipier?) der gevangenis, wien de sipaijers om de sleutels hadden gevraagd. Omdat hij ze poogden tegen te gaan en alarm maakte, werd hij met 3 kogels doorschoten. De geheele opstand en roof werden wonderbarelijk bewerkstelligd en de schrik der stadbewoners was zoo groot, dat bijna geen geluid gehoord werd. Wij bleven in het door ons bewoonde huis en zagen slechts de brandende loopgraven en het magazijn. Sommigen vlugten aan boord der schepen, anderen hielden zich in de rivierbooten op en eenigen den ganschen nacht in de bosschen. Wij zijn er, met behoud van ons leven, wonderdadig afgekomen. De opstandelingen wilden den commissaris, den regter, den ontvanger en den magistraat vermoorden, maar konden geen van hen vinden; allen waren gevlugt, behalve de commissaris, die te huis was en hoorde, dat er naar hem gevraagd werd. Zij begonnen 's avonds omstreeks 9 ure te rooven en trokken tusschen 1 en 2 ure des morgens weg. Met het aanbreken van den dag, ontmoette hen de superintendent der zoutpakhuizen, de heer Bamber, die in zijn bendi naar huis reed. Zij namen hem zijn bendi en 2 paarden af; hij redde zich in het kreupelhout. Gedurende 10 minuten onderhielden zij een gestadig vuur op hem, zonder hem te raken. Vervolgens namen zij het paard van de bendi, wierpen deze in een sloot en rukten verder voort. Zij haastten zich zeer en wenschen, naar ik geloof, de schatkist te *Tipperah* magtig te worden, alvorens wij berigten derwaarts kunnen zenden. Hierin zullen zij zich echter bedrogen zien, daar er, dadelijk na hun vertrek, een expresse naar die plaats is vertrokken. Zij spreken er van om naar *Sylhet* te gaan en het daar aanwezige corps aan hunne zijde over te halen. Mogt hun dit gelukken, alsdan zal ons gezag over de noordoostelijke grenzen verloren gaan en aan gebrek aan manschappen te wijten zijn. Alle ingezetenen houden hier, van top tot teen gewapend, de wacht.

— Een brief uit *Dacca* van den 22 dezer meldt de volgende bijzonderheden omtrent den opstand der 2 compagniën van het 73e regiment inlandsche infanterie op dat station.

»Op het vernemen van den opstand te *Chittagong* en het berigt, dat de muiters, door *Tipperah*, op weg waren naar *Dacca*, werd er besloten, de Sipaijers aldaar te ontwapenen. Mitsdien werden de zeelieden en vrijwilligere op Zondag morgen naar de schatkist gezonden, waarop de Sipaijers hunne wapenen spoedig overgaven. Zij marcheerden hierop naar de loopgraven bij den Loll-Baug. Aldaar aangekomen openden de Sipaijers het vuur met kanonnen, doch hetzelve werd zoo slecht onderhouden, dat het onschadelijk was. Alsnu kwamen de zeelieden uit en vond er een hevig gevecht plaats; 31 der muiters werden gedood en 5 der onzen gewond, terwijl Dr. Green een schot in het been kreeg. Een jong burgerlijk ambtenaar schijnt gelukkig aan een dreigend gevaar ontsnapt te zijn; op de borstwering staande, kroop een Sipaijer achter hem en was op het punt hem met de bajonet te doorsteken, toen hij zijn aanvaller met een lans doorstak en beiden van de borstwering afstortten, de Sipaijer dood. Omstreeks 100 Sipaijers zijn met hunne wapenen ontvlugt en houden zich in den omtrek van *Dacca* in de bosschen op. Zij zullen natuurlijk trachten zich met de muiters te *Chittagong* te vereenigen.

Wanneer onmiddelijk eene stoomboot met goede instructien werd afgezonden, zoude deze ellendelingen bij tijds afgesneden worden, daar zij verscheidene groote rivieren over moeten, om zich met hunne kameraden in het westen te vereenigen. Het 73e regiment inlandsche infanterie te *Julpigaree* verkeert in een twijfelachtigen toestand. Eenige der van verlof teruggekeerde Sipaijers kregen den last, zich, ingevolge de laatste order, ter inspectie te ontkleeden. Zij weigerden en werden daarin door hunne kameraden ondersteund, die dreigden hunne officieren te zullen nederschieten indien dat onderzoek plaats vond. Dit was het eenige trouw gebleven regiment.

— Naar wij vernemen hebben de buitagenten de, in het paleis des konings van *Delhi* gevonden, drukkerijen aan de eigenaren van de *Delhi Courant* teruggeven.

— Naar men wil zullen, ten gevolge der talrijke aanvoeren van Britsche troepen alhier, H. M. 29e regiment infanterie naar *Thyet-Mew* in *Pegu* en H. M. 35e naar *Maulmain* worden terug gezonden.

— Tijdingen van den Luitenant-Gouverneur der centrale provincien:

»Het *Gwalior contingent* is nog te *Culpee*; verschil van gevoelen schijnt daarvan de oorzaak te zijn.

Brieven van *Lucknow* van den 19 dezer behelzen het berigt van het vervoer der gewonden, der vrouwen enz. uit de residentie.

De inwoners vlugten uit de stad. Het vuren heeft bijna opgehouden, doch de uitslag is nog niet bekend.

Het paleis werd den 18den opgeeischt en men vooronderstelt, dat het nu in onze handen is.

— De *Singapore Free Press* extra van den 17den December meldt, onder het hoofd *Bombay*, het volgende:

De Gouverneur-Generaal heeft voor de dienst in *Bengalen* het formeren eener tweede kleine brigade, onder bevel van kolonel Carthew bevolen.

— De *Poona Observer* ontving van *Ahmedabar* een brief dd. 18 dezer, waaruit wij vernemen, dat het nieuws uit *Neemuch* zeer ongunstig is. Onze magt is, met uitzondering der cavallerie, geheel in haar zwak fort door de rebellen geblokkeerd, doch hij vuur onzer soldaten heeft den vijand veel afbreuk gedaan en omstreeks 200 hunner gedood; al de huizen in het kleine cantonnement van *Neemuit* zijn verbrand en de bazaar door de rebellen geplunderd. De dappere bezetting zal intusschen reeds door de krijgsmagt te *Mohw*, onder brigadier Stuart, zijn ontzet. De cavallerie was uitgetrokken, zoowel ter beveiliging eener kleine bende Europesche soldaten (25 of 30 man en 3 officieren), die zeer onverstandig van *Nusseerabad* was uitgezonden, als ook om de rebellen af te matten. Wij verheugen ons in de tijding, dat de cavallerie zich zeer dapper gedragen heeft en dat de soldaten en officieren, die in het gevecht bij *Jeerum* gewond waren, aan de betere hand zijn. Kolonel *Jackson* had zijn ontslag ingediend en men vooronderstelde, dat hij het, om bijzondere redenen, zoude erlangen.

Onze correspondent schrijft ons ook, dat te *Deesa* met spoed Europesche troepen worden verzameld, met het oog op een veldtogt, gedurende het koude weder, in *Rajpootana*, welke provincie in een wanordelijken staat verkeert en gereed is elk oogenblik in een openbaren opstand uit te breken. Verder meldt onze berigtgever, dat de menschen in *Rajpootana* niet willen gelooven, dat *Delhi* door de Britsche magt genomen is, en hij oppert het gevoelen, dat het Gouvernement eene proclamatie diende uit te vaardigen, welke, in alle talen des lands gesteld, dit berigt wijd en zijd door het geheele land zoude verspreiden.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.

van den 30 December 1857 tot en met den 1 Januarij 1858.

Met de Ned. bark *Herman de Ruyter*, kapt. *D. J. Feynt*, de heeren *W. D. L. Pattyn*, *C. Geerlofs*, *G. Riedyk*, van *Amsterdam*.

Met de Ned. bark *Alcyone*, kapt. *H. C. Haacke*, de heer *Fastbenun* en *echtgenoot*, *H. F. Fissel*, Mevr. *le Roux* en *familie*, van *Amsterdam*.

Met de N. I. brik *Srie Palembang*, kapt. *Tjie Oempin*, 1 *Chinezen* en 6 *Maleyers*, van *Tagal*.

Met de N. I. bark *Hing Goan*, kapt. *Lim Yoehok*, 4 *Chinezen* en 19 *Maleyers*, van *Riouw*.

GEDRUKT BY H. M. VAN DORP. TE BATAVIA.